

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.07.2021

Henryk Kozłowski
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie
Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie
ul. Raławicka 13
75-620 Koszalin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie ¹ , ul. Raclawicka 13, 75-620 Koszalin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Kozłowski – Dyrektor Urzędu od 22 marca 2007 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie ³
Kontroler	Sławomir Żudro, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/6/2017 z dnia 3 stycznia 2021 r. (dowód: akta kontroli str. 1–2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności i rzetelności wykorzystania przez Urząd dotacji celowej z Funduszu Pracy ⁴ na wypłatę wsparcia, o którym mowa w art. 15zzc-15zzda ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ⁵ .
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none"> – analizy wykorzystania i rozliczenia dotacji przeznaczonych na sfinansowanie pożyczek bezzwrotnych ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy, prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej, a także na dofinansowanie z FP dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego.

III. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Urząd w 2020 r. dotacji celowej z FP na wypłatę wsparcia, o którym mowa w art.15zzc-15zzda ustawy o COVID-19.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Dotacja z FP została wykorzystana przez Urząd zgodnie z przeznaczeniem na wypłatę pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: NIK.

⁴ Dalej: FP.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.; dalej: ustawa o COVID-19.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

mikroprzedsiębiorców, bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych, a także na wypłatę dofinansowania dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników. Urząd prawidłowo weryfikował spełnienie przez wnioskodawców warunków przyznania i wypłaty wsparcia, a także umorzenia udzielonych pożyczek i rozliczenia wypłaconego dofinansowania. Z wyjątkiem czterech przypadków dochowane były terminy wypłaty oraz rozliczenia przyznanego wsparcia.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- udzieleniu w siedmiu przypadkach pożyczek na łączną kwotę 35 tys. zł podmiotom niespełniającym wymogów określonych w przepisach ustawy o COVID-19,
- wypłacie w czterech przypadkach pożyczek na łączną kwotę 11,5 tys. zł po terminie określonym w umowie,
- nienaliczeniu i niewykazaniu w ewidencji księgowej Urzędu odsetek w wysokości 0,03 tys. zł należnych od niespłaconych rat pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w terminie umożliwiającym ich wykazanie w informacji z wykonania planu finansowego FP za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r.

Nie miały one istotnego wpływu na ocenę kontrolowanej działalności.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z FP na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej⁷

Opis stanu faktycznego

1. Pożyczki bezzwrotne ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy

W 2020 r. Urząd otrzymał na podstawie decyzji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na zadania określone w art. 15zzb-15zze i 15zze² ustawy o COVID-19, dotacje z FP w łącznej kwocie 86 500 tys. zł, bez podziału na poszczególne formy wsparcia.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśniła, że wydatkowanie środków w ramach ogólnej kwoty dotacji było dokonywane zgodnie z bieżącymi potrzebami wynikającymi z wniosków złożonych przez uprawnione podmioty. Limit środków na pożyczki dla na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy, udzielane na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19, w PUP został ustalony w wysokości 49 151,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 3-9)

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. do Urzędu wpłynęło 10 614 wniosków (w tym 4 587 w postaci elektronicznej i 6 027 w formie papierowej), z czego:

- rozpatrzono 10 003 wnioski, w tym 219 negatywnie;
- nie rozpatrzono 611 wniosków, w tym 608 pozostawiono bez rozpatrzenia ze względu na ich wycofanie przez przedsiębiorców; trzy wnioski, złożone pod koniec roku, rozpatrzono w 2021 r.;
- zaakceptowano 9 784 wnioski; ze wszystkimi wnioskodawcami podpisano umowy.

(akta kontroli str. 11)

W sprawie organizacji przyjęć i rozpatrywania wniosków o wsparcie udzielanych na podstawie art. 15zzc, 15zzd, 15zzda ustawy o COVID-19, Dyrektor Urzędu wyjaśnił,

⁷ Przyznanych i wypłaconych na podstawie przepisów art. 15zzc-15zzda ustawy o COVID-19.

że nie otrzymał wytycznych, instrukcji ani wskazówek w sprawie organizacji i sposobu postępowania w związku z realizacją tego zadania. Procedury stosowane w praktyce zostały wypracowane podczas spotkań Dyrektora Urzędu z kierownikami działów, którym zadania zostały przydzielone. Ustalenia z tych spotkań, kierownicy działów przekazywali podległym pracownikom podczas wewnętrznych szkoleń, na których omawiano zasady prowadzenia dokumentacji papierowej, wprowadzania danych i obsługi wniosków w systemie Syriusz.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił ponadto, że były zapewnione warunki do składania wniosków o pożyczki i dofinansowania w siedzibie Urzędu. W przedsiomku Urzędu znajdowały się pojemniki do składania wniosków w formie papierowej, które były trwale przytwierdzone do podłoża i zabezpieczone przed uszkodzeniem i otwarciem przez osoby nieuprawnione. Informacja o takiej możliwości składania dokumentów była umieszczona na stronie internetowej Urzędu.

(akta kontroli str. 14, 20-22)

Urząd nie posiadał danych dotyczących liczby wniosków o pożyczkę dla mikroprzedsiębiorców, którzy nigdy nie zatrudniali pracowników.

Kierownik Działu Pośrednictwa Pracy, Doradztwa Zawodowego i Szkoleń⁸ wyjaśnił, że informacja w tym zakresie była przedstawiana tylko we wnioskach składanych w okresie od 1 do 20 kwietnia 2020 r. – do dnia uruchomienia Tarczy antykryzysowej 2,0 dopuszczającej możliwość korzystania z pomocy w ww. formie przez jednoosobowe firmy niezatrudniające pracowników. Skutkowało to modyfikacją wniosku o pożyczkę, z którego usunięto informację o ilości pracowników zatrudnionych przez mikroprzedsiębiorcę.

(akta kontroli str. 26)

W 2020 r. Urząd wypłacił mikroprzedsiębiorcom pożyczki w kwocie 48 835,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 31)

Do końca sierpnia 2020 r. Urząd zawarł 9 699 umów, co stanowiło 99,9% umów zweryfikowanych do 31 grudnia 2020 r. (9 706). Według stanu na 31 grudnia 2020 r. pozytywnie zweryfikowano 9 694 umowy, w związku z czym umorzono pożyczki. Negatywnie zweryfikowano 12 umów, w tym:

- w pięciu przypadkach ze względu na niewywiązanie się przedsiębiorców z warunków umowy;
- w siedmiu przypadkach z uwagi na udzielenie nienależnych pożyczek⁹.

Nie zweryfikowano 78 umów, gdzie trzymiesięczny okres od dnia udzielania pożyczek upływał w 2021 r.

(akta kontroli str. 32)

W 2020 r. nie wystąpiły zobowiązania z tytułu zawartych umów a kwota zwróconych pożyczek wyniosła 47,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 10, 33)

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. należności z tytułu pożyczek wynosiły 388,3 tys. zł, z czego 330 tys. zł dotyczyło pożyczek przewidzianych w 2021 r. do weryfikacji w zakresie spełnienia warunków umowy m.in. utrzymania trzymiesięcznego okresu działalności gospodarczej i 58,3 tys. zł dotyczyło pożyczek z negatywnymi wynikami weryfikacji.

(akta kontroli str. 34-38)

---

⁸ Tj. komórki merytorycznej w sprawach pożyczek udzielanych na podstawie art. 15zzd i 15zzda ustawy o COVID-19; dalej: Dział PP.

⁹ O czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Weryfikacja umów przeprowadzona przez pracowników Urzędu wykazała pięć przypadków niedotrzymania warunków umowy w związku z zaprzestaniem działalności gospodarczej przed terminem trzech miesięcy od dnia przekazania środków pożyczki¹⁰. We wszystkich przypadkach do przedsiębiorców w okresie od 23 września do 3 grudnia 2020 r. skierowane zostały pisma informujące o stwierdzonym niewywiązywaniu się z warunków umowy i wzywające do zwrotu otrzymanych środków zgodnie z załączonym harmonogramem spłaty rat. W jednym przypadku przedsiębiorca podjął spłatę pożyczki zgodnie z harmonogramem. Czterech przedsiębiorców nie dokonało spłaty, w związku z czym Dyrektor Urzędu pismami skierowanymi 2 i 3 marca 2021 r. wypowiedział umowy i wezwał do zwrotu środków w terminie 30 dni.

(akta kontroli str. 39-55)

Z tytułu niespłaconych w 2020 r. rat pożyczek wartość należnych odsetek wyniosła 25,28 zł. Nie zostały one wykazane w informacji z wykonania planu finansowego FP za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r. Ujęto je w ewidencji księgowej PUP w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 39-46, 51-57, 187-189)

Szczegółowym badaniem objęto 10 wniosków niez zaakceptowanych do udzielenia wsparcia, trzy (wszystkie) wnioski nierozpatrzone według stanu na 31 grudnia 2020 r. oraz 40 wniosków zaakceptowanych (w tym 20 złożonych w postaci papierowej i 20 w wersji elektronicznej).

(akta kontroli str. 56-59)

Badanie wniosków niez zaakceptowanych do udzielenia wsparcia wykazało, że termin ich rozpatrywania wynosił od 4 do 26 dni. W dniu rozpatrzenia wniosku przedsiębiorcy byli zawiadamiani o sposobie jego załatwienia.

Odmowa udzielenia pożyczki była uzasadniona i wynikała z:

- nieprzewodzenia działalności gospodarczej w wymaganych terminach, tj. 29 lutego 2020 r. lub 31 marca 2020 r. – w siedmiu przypadkach,
- stwierdzenia, że wnioskodawca nie figuruje w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej¹¹ ani Krajowym Rejestrze Sądowym¹² - w jednym przypadku,
- nieprawidłowo wypełnionego wniosku – w jednym przypadku,
- przyznania pożyczki na podstawie wcześniej złożonego wniosku – w jednym przypadku.

(akta kontroli str. 56)

Badanie wniosków nierozpatrzonych wykazało, że pozostawały one bez rozpatrzenia od 13 do 17 dni. Wszystkie zostały załatwione w styczniu 2021 r. W dwóch przypadkach zostały rozpatrzone pozytywnie, a w jednym wnioskodawca wycofał wniosek.

(akta kontroli str. 56)

Szczegółowe badanie 40 wniosków rozpatrzonych pozytywnie do 31 grudnia 2020 r. wykazało, że wnioski były rozpatrywane w terminie do 17 dni. Wnioski weryfikowano pod względem formalnym (w zakresie kompletności wniosku i załączników) oraz merytorycznym (w zakresie spełniania wymaganych kryteriów). Na podstawie informacji zawartych w CEIDG, KRS oraz Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej¹³ sprawdzano, czy działalność gospodarcza była

¹⁰ Dotyczyło to pożyczek udzielonych na podstawie umów: UmCovPoz/20/8024, UmCovPoz/20/9844, UmCovPoz/20/9873, 32610/CV-19/10972437, UmCovPoz/20/2554.

¹¹ Dalej: CEIDG.

¹² Dalej: KRS.

¹³ Dalej: REGON.

prowadzona w wymaganych okresach oraz czy wniosek złożyła osoba uprawniona. Kierownik Działu PP oświadczył, że od lipca 2020 r. w systemie Syriusz wprowadzona została funkcja weryfikacji wniosków dotycząca okresu prowadzenia działalności gospodarczej, zgodności nazwy podanej we wniosku z KRS lub CEIDG oraz pozwalająca na sprawdzenie, czy złożony wniosek nie został powtórnie złożony w innym urzędzie pracy. Badane sprawy były weryfikowane także z wykorzystaniem tej funkcji. Fakt weryfikacji był potwierdzany wydrukiem z ww. rejestrów i ewidencji lub adnotacją osoby sprawdzającej na wniosku.

(akta kontroli str. 56-59)

Wypłata pożyczki w 39 przypadkach była dokonana w ciągu dwóch dni roboczych od zaakceptowania wniosku, w jednym przypadku w ciągu czterech dni roboczych¹⁴.

(akta kontroli str. 56-59)

W badanej próbie, w 19 przypadkach umowy były podpisane przed 30 sierpnia 2020 r. Po upływie trzech miesięcy od zawarcia umowy, pracownicy Urzędu przeprowadzili weryfikację obejmującą utrzymanie przez mikroprzedsiębiorcę działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki. W 18 przypadkach stwierdzono, że przedsiębiorcy dotrzyмали warunków umowy i pożyczki zostały umorzone. W jednym przypadku stwierdzono, że przedsiębiorca zawiesił działalność przed upływem trzech miesięcy i 3 grudnia 2020 r. skierowano do niego pismo wzywające do zwrotu pożyczki oraz harmonogram spłaty. Zawiadomienia o wyniku weryfikacji były wysłane do przedsiębiorców w okresie od 2 do 19 dni po upływie trzech miesięcy od zawarcia umowy.

(akta kontroli str. 56-59)

2. Pożyczka bezzwrotna ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej

Limit środków na pożyczki udzielane na podstawie art. 15zzda ustawy o COVID-19 ustalony przez Urząd w ramach dotacji przyznanych z FP stanowił kwotę 248,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 9)

Do 31 grudnia 2020 r. do Urzędu wpłynęło 118 wniosków organizacji pozarządowych (w tym 29 w postaci elektronicznej i 89 w formie papierowej).

- rozpatrzono 91 wniosków¹⁵, w tym 73 pozytywnie i 18 negatywnie,
- nie rozpatrzono 27 wniosków, w tym 24 wnioski zostały pozostawione bez rozpatrzenia ze względu na ich wycofanie przez wnioskodawców; trzy wnioski, złożone pod koniec roku, rozpatrzono w 2021 r.;
- zaakceptowano 73 wnioski; z każdym wnioskodawcą podpisano umowy.

(akta kontroli str. 60)

Kwota wypłaconego wsparcia wyniosła 248,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 31, 61-64)

Na koniec 2020 r. Urząd nie posiadał zobowiązań z tytułu podpisanych umów.

(akta kontroli str. 10)

Do końca sierpnia 2020 r. Urząd zawarł 55 umów, co stanowiło 91,7% umów zweryfikowanych do 31 grudnia 2020 r. (60). Do końca 2020 r. umorzono 60 pożyczek. W odniesieniu do 13 umów nie upłynął trzymiesięczny okres od dnia udzielenia pożyczki.

(akta kontroli str. 32)

¹⁴ O czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

¹⁵ Różnica między liczbą wniosków przyjętych a rozpatrzonych dotyczyła wniosków wycofanych przez przedsiębiorców oraz złożonych pod koniec roku (objętych badaniem wniosków nierozpatrzonych).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. należności z tytułu zrealizowanych pożyczek wynosiły 50,5 tys. zł i dotyczyły pożyczek udzielonych w okresie od października do grudnia 2021 r., których termin weryfikacji w zakresie spełnienia warunków umowy przypadają w 2021 r.

(akta kontroli str. 34-38)

Szczegółowym badaniem objęto 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia, trzy (wszystkie) wnioski nierozpatrzone według stanu na 31 grudnia 2020 r. oraz 38 wniosków zaakceptowanych (w tym 20 złożonych w postaci papierowej i 18 złożonych w wersji elektronicznej).

(akta kontroli str. 65-70)

Badanie wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia wykazało m.in., że termin ich rozpatrywania wynosił od 2 do 34 dni. Zawiadomienia o odmowie przyznania dofinansowania były przekazywane w dniu rozpatrzenia.

Odmowę udzielenia pożyczki uzasadniono:

- brakiem osobowości prawnej wnioskodawcy – w czterech przypadkach,
- brakami formalnymi wniosków – w pięciu przypadkach,
- złożeniem wniosku przez podmiot, który, zgodnie z REGON, zakończył działalność w 2016 r. – w jednym przypadku.

(akta kontroli str. 65-66)

Wnioski niezaakceptowane ze względu na brak osobowości prawnej wnioskodawcy były złożone przez rodzinne ogrody działkowe zrzeszone w Polskim Związku Działkowców Stowarzyszeniu Ogrodowym w Warszawie. We wszystkich przypadkach pisma informujące o negatywnym rozpatrzeniu wniosku miały jednakowe uzasadnienie. Wskazano w nich, że zgodnie z art. 15zda ustawy o COVID-19, pożyczka mogła być przyznana organizacji pozarządowej lub podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁶, a organizacje pozarządowe to osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia. Osobowość prawną, zgodnie z wpisem do KRS, posiadało Stowarzyszenie Ogrodowe Polski Związek Działkowców w Warszawie. Wnioskodawca nie posiadał wpisu do KRS, jak również nadanej osobowości prawnej na podstawie odrębnej ustawy. W pismach wskazano, że zgodnie z trybem przyznawania osobowości prawnej terenowej jednostce organizacyjnej, określonym w art. 10a ust. 3-5 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach¹⁷, jeżeli statut stowarzyszenia tak stanowi, terenowa jednostka może uzyskać osobowość prawną po wpisie do KRS dokonany na podstawie wniosku złożonego przez zarząd stowarzyszenia. Wnioski o udzielenie pożyczki powinny zostać złożone przez Polski Związek Działkowców Stowarzyszenie Ogrodowe w Warszawie do właściwego miejscowo urzędu pracy w Warszawie.

(akta kontroli str. 71-75)

Stanowisko Urzędu w sprawie wniosków składanych przez rodzinne ogrody działkowe było zgodne ze stanowiskiem Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

(akta kontroli str. 85-88)

Badanie trzech, tj. wszystkich wniosków nierozpatrzonych na koniec 2020 r. wykazało, że wnioski te były złożone 17 i 22 grudnia 2020 r. We wszystkich przypadkach wnioskodawcy zostali wezwani do ich uzupełnienia. Ostatecznie

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm., dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 2261.

w dwóch przypadkach wnioski zostały wycofane 26 stycznia 2021 r., a w jednym przypadku, w związku z brakami formalnymi, 28 stycznia 2021 r. wniosek został rozpatrzony odmownie.

(akta kontroli str. 66)

Szczegółowe badanie 38 wniosków rozpatrzonych pozytywnie do 31 grudnia 2020 r. wykazało, że wnioski były rozpatrywane w terminie do 19 dni. Weryfikacja polegała na sprawdzeniu i kompletności wypełnienia wniosków i załączników, prawidłowości reprezentacji. Dane we wnioskach były konfrontowane z informacjami zawartymi w KRS, REGON, Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich, ewidencji klubów sportowych, Ewidencji stowarzyszeń zwykłych. Dokumentacja udzielonych pożyczek zawierała wydruki z wymienionych rejestrów i ewidencji lub adnotacje o przeprowadzonej weryfikacji.

(akta kontroli str. 67-70)

Dziewięć wniosków złożonych zostało przez kościelne osoby prawne (parafie rzymskokatolickie, prawosławne i grekokatolickie). Wnioski zweryfikowano według ww. zasad, z wykorzystaniem stron diecezji. Dokumentacje pożyczek udzielonych kościelnym osobom prawnym zawierały wydruki REGON oraz stron internetowych diecezji i parafii.

(akta kontroli str. 67-68)

Kierownik Działu PP wyjaśnił, że po przeprowadzeniu analizy przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁸ i ustawy o działalności pożytku publicznego oraz po konsultacji z pracownikami innych urzędów pracy ustalono, że cele statutowe parafii obejmowały prowadzenie działalności pożytku publicznego, w związku z czym przyjęto, że wystarczającą przesłanką do udzielenia pożyczki będzie przyjęcie oświadczenia o prowadzeniu takiej działalności, stanowiącego integralną część wniosku o pożyczkę.

(akta kontroli str. 26-30)

Wypłata pożyczki w 35 przypadkach była dokonana w ciągu dwóch dni roboczych od zaakceptowania wniosku, w dwóch - w ciągu trzech dni roboczych i w jednym - w ciągu czterech dni roboczych¹⁹.

(akta kontroli str. 67-70)

W badanej próbie 22 umowy były podpisane przed 30 sierpnia 2020 r. Po upływie trzech miesięcy od zawarcia umowy, pracownicy Urzędu przeprowadzili weryfikację obejmującą utrzymanie działalności statutowej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki. We wszystkich przypadkach stwierdzono, że organizacje pożytku publicznego dotrzymały warunku umowy i umorzono pożyczki. Zawiadomienia o wyniku weryfikacji były wysłane do przedsiębiorców w terminie do 15 dni po upływie trzech miesięcy od zawarcia umowy.

(akta kontroli str. 67-70)

3. Dofinansowanie z FP dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników

Limit środków na dofinansowania udzielane na podstawie art. 15 zcz ustawy o COVID-19, ustalony przez Urząd w ramach dotacji przyznanych z FP, wyniósł 6 099,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 9)

¹⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 1347 ze zm.

¹⁹ O czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W 2020 r. do Urzędu wpłynęło 1 080 wniosków (w tym 479 w formie elektronicznej i 601 w formie papierowej), z czego:

- rozpatrzono 1 016 wniosków, w tym 79 negatywnie,
  - 64 wnioski nie zostały rozpatrzone,
  - zaakceptowano 937 wniosków; z każdym wnioskodawcą podpisano umowy.
- (akta kontroli str. 94)

Kwota wypłaconego wsparcia wyniosła 5 090 tys. zł.

(akta kontroli str. 95)

Na koniec 2020 r. z tytułu podpisanych umów Urząd posiadał zobowiązania w kwocie 33,6 tys. zł. Były to zobowiązania z terminem płatności przypadającym na luty 2021 r.

(akta kontroli str. 10, 96-97)

W badanym okresie wystąpiły dwa przypadki zwrotu dofinansowania w łącznej kwocie 4,9 tys. zł w związku z poinformowaniem Urzędu o zaistnieniu okoliczności zobowiązujących do zwrotu środków, tj. zatrudnieniu pracowników²⁰. Nienależne środki zostały zwrócone na rachunek Urzędu, w jednym przypadku przed skierowaniem wezwania, w drugim przypadku po sześciu dniach od skierowania wezwania do zwrotu.

(akta kontroli str. 152-186)

Szczegółowym badaniem objęto 10 wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia, 10 wniosków nierozpatrzonych oraz 40 wniosków zaakceptowanych (w tym 20 złożonych w postaci papierowej i 20 złożonych w wersji elektronicznej).

(akta kontroli str. 98-101)

Badanie wniosków niezaakceptowanych wykazało m.in., że termin ich rozpatrywania wynosił od jednego do 13 dni. Przedsiębiorcy byli zawiadamiani o odmowie przyznania wsparcia w dniu rozpatrzenia wniosku. Odmowa była uzasadniona i wynikała:

- ze złożenia nieprawidłowo wypełnionych wniosków w dwóch przypadkach,
- z braku możliwości porównania analogicznych okresów w 2019 r. i 2020 r., ze względu na datę rozpoczęcia działalności gospodarczej – w jednym przypadku,
- z zawieszenia działalności w okresie wskazanym do porównania – w trzech przypadkach,
- ze złożenia wniosku w dniu, w którym okres porównawczy nie był zakończony – w jednym przypadku,
- z objęcia wnioskiem okresu, za który wnioskodawca otrzymał dofinansowanie – w trzech przypadkach.

(akta kontroli str. 98)

Badanie 10 wniosków nierozpatrzonych na koniec 2020 r. wykazało, że były to wnioski złożone w grudniu 2020 r. i w dziewięciu przypadkach zostały rozpatrzone w styczniu 2021 r., w terminie od 15 do 29 dni. W jednym przypadku wniosek został wycofany po 16 dniach od jego przyjęcia.

(akta kontroli str. 98)

Szczegółowe badanie 40 wniosków rozpatrzonych pozytywnie do 31 grudnia 2020 r., w tym 20 złożonych w postaci papierowej wykazało, że wnioski były rozpatrywane w terminie do 13 dni. Weryfikację wniosków przed zawarciem umowy prowadzono na podstawie informacji zawartych w CEIDG, REGON oraz z wykorzystaniem funkcji

---

²⁰ Dotyczyło to umów: UmCovDzG/20/1138, na podstawie której przekazano dofinansowanie w łącznej kwocie 3 640 zł, UmCovPOz/20/1523, na podstawie której przekazano dofinansowanie 1 300 zł.

ZUS w systemie Syriusz. Wypłata kolejnych rat dofinansowania była poprzedzona sprawdzeniem, czy przedsiębiorca prowadził działalność gospodarczą i czy nie zatrudniał pracowników. Wykonanie czynności weryfikacyjnych było odnotowywane w dokumentacji dofinansowania.

(akta kontroli str. 99-101)

4. W 2020 r. do Urzędu nie wpłynęły skargi na czynności pracowników Urzędu w postępowaniach dotyczących rozpatrywania wniosków o udzielenie wsparcia na podstawie art. 15zzc – 15zzda ustawy o COVID-19 lub wypłaty tego wsparcia

(akta kontroli str. 102)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W siedmiu przypadkach²¹ (na 9 784 zawartych umów) udzielono pożyczek w kwocie po 5 tys. zł mikroprzedsiębiorcom niespełniającym wymogów określonych w art. 15zzd ustawy o COVID-19, co zostało stwierdzone przez pracowników Urzędu na etapie weryfikacji poprzedzającej umorzenie ww. wsparcia.

W przypadku:

- umowy UmCovPoz/20/4897 wniosek zawierał oświadczenie, że na koniec 2019 r. straty przedsiębiorstwa przewyższyły 50% kapitału, a według art. 15zzz ust. 1 ustawy o COVID-19 wsparcie nie mogło być przyznane przedsiębiorstwom, które 31 grudnia 2019 r. znajdowały się w trudnej sytuacji;
- umowy UmCovPoz/20/4083, przedsiębiorca nie prowadził działalności gospodarczej 31 marca 2020 r., a według art. 15zzd ust. 1 ustawy o COVID-19, o pożyczkę mógł się ubiegać podmiot, który prowadził działalność gospodarczą przed dniem 1 kwietnia 2020 r.

W pozostałych przypadkach, w *Formularzach informacji przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc rekompensującą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19* wnioskodawcy zadeklarowali inny status niż mikroprzedsiębiorca, dla którego była przeznaczona pomoc na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19.

(akta kontroli str. 103-135, 200-208)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił, że w okresie od 1 kwietnia do 31 maja 2020 r. do Urzędu wpłynęło 9 110 wniosków o udzielenie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. *Tak olbrzymia liczba wpływających wniosków, a co za tym idzie ogromny wysiłek włożony w ich realizację, a dodatkowo presja o jak najszybszą wypłatę środków powodowały nadmierne obciążenie pracowników Urzędu (...). Nieustanna praca pod presją czasu oraz stres spowodowany wykonywaniem całkowicie nowych obowiązków związanych z wypłatą środków finansowych były przyczyną powstania błędów, które wystąpiły przy rozpatrzeniu powyższych wniosków. Po ujawnieniu tych błędów, co nastąpiło w trakcie weryfikacji wniosków prowadzonej pod kątem umorzeń, PUP w Koszalinie wysłał pisma wzywające wnioskodawców do zwrotu nienależnie otrzymanej pożyczki. Przedsiębiorcy (...) ²² dokonali zwrotu kwoty nienależnie udzielonej pożyczki w terminie do 30 dni od wezwania. Sprawę egzekucji nienależnie udzielonej i niezwróconej pożyczki (...) prowadzi obsługujący Urząd Referat Prawny Starostwa Powiatowego w Koszalinie.*

(akta kontroli str. 138-139)

²¹ Pożyczki udzielone na podstawie umów: UmCovPoz/20/4897, UmCovPoz/20/5500, UmCovPoz/20/5827, UmCovPoz/20/4867, UmCovPoz/20/8677, UmCovPoz/20/4083, UmCocPoz/20/9635.

²² Tj. sześciu przedsiębiorców.

2. W czterech przypadkach (na 78 zbadanych) wypłata pożyczek została dokonana po terminie określonym w § 1 ust. 3 umowy na dwa dni robocze od dnia przyznania, z tego:

- w jednym przypadku pożyczka dla mikroprzedsiębiorcy w kwocie 5 tys. zł (wniosek WnCovPOz/20/10779) została przyznana 21 grudnia 2020 r. i wypłacona 28 grudnia 2020 r., tj. w ciągu czterech dni roboczych – opóźnienie wyniosło dwa dni,
- w dwóch przypadkach pożyczki dla organizacji pozarządowych zostały przyznane w ciągu trzech dni roboczych (wniosek WnCovPoz/20/10251 o pożyczkę w kwocie 0,9 tys. zł został zatwierdzony 7 lipca 2020 r., wypłata nastąpiła 10 lipca 2020 r.; wniosek WnCovPoz/20/10736 o pożyczkę w kwocie 5 tys. zł został zatwierdzony 3 grudnia 2020 r., wypłata nastąpiła 8 grudnia 2020 r.) – opóźnienie wyniosło jeden dzień,
- w jednym przypadku pożyczka dla organizacji pozarządowej została przyznana w ciągu czterech dni roboczych (wniosek WnCovPoz/20/10719 o pożyczkę w kwocie 0,6 tys. zł został zatwierdzony 23 listopada 2020 r., wypłata nastąpiła 27 listopada 2020 r.) – opóźnienie wyniosło dwa dni.

(akta kontroli str. 57, 67-69)

Dyrektor Urzędu wyjaśnił: (...) *W sytuacji, gdy po sporządzeniu zawiadomienia o wypłacie przez pracownika merytorycznego, pojawiały się dodatkowe wątpliwości co do prawidłowości dokonanej weryfikacji i spełnienia przez wnioskodawcę warunków koniecznych do przyznania pomocy, wniosek był poddawany ponownej analizie, wyjaśniana ostatecznie zasadność udzielenia wsparcia i dopiero po jej dokonaniu dokumenty były przekazywane do podpisu przez Dyrektora Urzędu, a następnie do Działu odpowiedzialnego za dokonanie przelewu. Wyjaśniam, że w celu zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania Urzędu i realizacji nałożonych zadań, a przede wszystkim bezpieczeństwa pracy pracowników i klientów, Urząd wykonuje zadania w podziale na zespoły, które pracują w systemie pracy „hybrydowej”. Ponieważ pracownicy realizujący zadania wynikające z ustaw o tarczach antykrzysowych (...) równolegle wykonują również zadania wynikające z podstawowych zakresów czynności, pomimo ogromnego zaangażowania, w kilku przypadkach procedura weryfikacji spełnienia przez wnioskodawcę warunków do uzyskania pomocy i termin ostatecznego zaakceptowania wniosku, a tym samym termin faktycznej wypłaty pomocy nieznacznie się wydłużył.*

(akta kontroli str. 138)

3. Według stanu na 31 grudnia 2020 r. wartość należnych odsetek z tytułu niespłacanych pożyczek udzielonych mikroprzedsiębiorcom na podstawie trzech umów²³ wyniosła 25,28 zł. Ujęto je w ewidencji księgowej Urzędu pod datą 31 grudnia 2020 r. dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 5 marca 2021 r. Skutkiem powyższego nie zostały one wykazane w informacji z wykonania planu finansowego FP za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r. (sporządzonej 21 stycznia 2021 r.).

(akta kontroli str. 187-196)

Główny Księgowy Urzędu wyjaśniła: *Zwiększony zakres prac związany z przyznawaniem dofinansowania, absencje pracowników wynikające z pandemii COVID-19 oraz duża ilość zmian w przepisach i nadmierna ilość wyjaśnień do nich spowodowały, że mylnie został zinterpretowany zapis zawarty w § 4 ust. 3 umowy pożyczki (...) dotyczący naliczenia odsetek wynikających z harmonogramu i nie zostały doliczone w 2020 roku odsetki za opóźnienie (...). Jednocześnie informuję, że powyższe odsetki zostały naliczone i zaksięgowane pod datą 31.12.2020 r.*

²³ Umowy numer: 32610/CV-19/10972437, UmCov/POz/20/8024, UmCov/Poz/20/9844.

Zgodnie z zapisami w polityce rachunkowości odsetki od należności ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie wypowiedzenia umowy, wystawienia decyzji o rozłożeniu na raty lub pod datą ostatniego dnia kwartału, nie później jednak niż na dzień bilansowy. Odsetki zostaną wykazane w Bilansie jednostki za 2020 r., natomiast nie zostały wykazane w Informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy, ponieważ w momencie sporządzania informacji nie były ujęte w księgach rachunkowych. Informacja (...) sporządzana jest w aplikacji centralnej Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii i należało ją przekazać w terminie do dnia 21.01.2021 r. w systemie SAC. Nie ma możliwości dokonania korekty Informacji, ponieważ po wyznaczonym przez Ministerstwo terminie nie jest ona aktywna w systemie. Różnica powstała w wyniku doksięgowania odsetek będzie wykazana w Informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy w I kwartale 2021 r. (...).

(akta kontroli str. 188-189)

VI. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Zorganizowanie systemu weryfikacji wniosków w sposób zapewniający niedopuszczenie do udzielania wsparcia podmiotom niespełniającym wymogów jego przyznania.
  2. Wypłacanie wsparcia w obowiązujących terminach;
  3. Naliczanie i ewidencjonowanie należnych odsetek w księgach rachunkowych PUP w terminach umożliwiających ich wykazanie w informacji z wykonania planu finansowego FP za dany okres sprawozdawczy.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

²⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Szczecin, 23 marca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

Kontroler
Sławomir Żudro
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

.....
podpis